

Rapport etter forvaltningskontroll i Karasjok kommune

Rapportdato:	12.11.2019
Saksnr:	19/10395
Kontrollert ordning:	Produksjonstilskudd
Kontrollert periode:	Søknadsomgangen 2018
Kontroll gjennomført som:	Kontrollbesøk hos kommunen
Kontrolldato:	24.09.2019
Deltagere fra fylkesmannen:	Linn Marstrander – Kontrolleder Anne Kristine Guttormsen – Fagansvarlig Tom Andreas Hætta - Fagansvarlig
Deltagere fra kommunen:	Nils Aslak Boine – Landbruksrådgiver Kristin Norbye-Bekkelund – kommunalleder for avdeling plan, teknisk, miljø og næring

Innhold

1	Sammendrag	2
2	Formål og omfang av kontrollen	3
3	Hjemmel for kontroll	4
4	Kontrollmetodikk	4
5	Kontrollerte områder – funn og vurderinger	5
5.1	Generelle begrepsavklaringer	5
5.2	Produksjonstilskudd	5
5.2.1	Regelverk.....	5
5.2.2	Avvik 1	6
5.2.3	Avvik 2	7
5.2.4	Avvik 3	8
5.2.5	Avvik 4	10
5.2.6	Merknad 1	12

1 Sammendrag

Fylkesmannen i Troms og Finnmark ved landbruksavdelingen, har gjennomført kontroll av landbruksforvaltningen i Karasjok kommune. Det er kontrollert om Karasjok kommune forvalter produksjonstilskudd i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer.

Det presiseres innledningsvis at rapporten først og fremst peker på forbedringspunkter. Den gode jobben Karasjok kommune gjør, er ikke redegjort for i rapporten.

I Karasjok kommune er Nils Aslak Boine landbruksrådgiver. Landbruk er organisert under avdeling plan, teknisk, miljø og næring. Avdelingen er ledet av Kristin Norbye-Bekkelund. Det er opplyst at kommunen har om lag 0,5 årsverk på landbruk.

Etter Fylkesmannens kontroll må Karasjok kommune dokumentere skriftlig at det er gjort vurderinger av informasjonsmeldinger som omhandler vanlig jordbruksproduksjon, som kommer i forbindelse med søknader om produksjonstilskudd.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark ber om at Karasjok kommune endrer sin praksis, slik at de for fremtiden ikke gir søker mer tilskudd enn det som han har søkt om.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark forventer også at Karasjok kommune skjerper sine rutiner der de kommer over feilopplysninger i søknaden, der søker minst har vært uaktsom ved inngivelse av disse og dette har gitt eller kunne ha gitt en merutbetaling. I slike tilfeller er det klare utgangspunkt at kommunen skal avkorte i produksjonstilskuddet. Kommunen må i alle tilfeller vurdere avkorting i tilskuddet.

Fylkesmannen ber tilslutt Karasjok kommune om å redegjøre for sin oppfølging for å sikre at alle landbrukseieendommer, hvor det søkes om produksjonstilskudd, har korrekt arealtall i Landbruksregisteret og gårdskart.

2 Formål og omfang av kontrollen

Kommunens forvaltning av statlige tilskudds-, stønads- og garantiordninger er underlagt statlig styringsrett. Dette innebærer at vedtak om tilskudd og erstatninger kan kontrolleres i sin helhet.

Karasjok kommune er gitt forvaltningsoppgaver vedrørende betydelige økonomiske virkemidler innen landbruksforvaltningen. I 2018 ble det i Karasjok kommune utbetalt produksjonstilskudd på totalt 4 723 564 kroner, avløsertilskudd på totalt 504 720 kroner og pristilskudd på totalt 3 178 948 kroner.

Målet for forvaltningskontrollen er at kommunen forvalter de økonomiske virkemidlene i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og at regelverket forvaltes på en forsvarlig måte.

Fylkesmannen skal ivareta kontroll med at kommunen etablerer systemer og rutiner som sikrer at bevilgningene over jordbruksavtalen forvaltes i samsvar med gjeldende landbrukspolitik, og i samsvar med de lover og forskrifter som gjelder for forvaltningen av den kontrollerte ordningen.

Forvaltningskontrollene gir fylkesmannen et godt grunnlag for å veilede og følge opp kommunene. Erfaringene fra kontrollene skal brukes til utvikling og forebygging.

Fylkesmannen kontrollerte i all hovedsak kommunens forvaltning av produksjonstilskudd i 2018.

3 Hjemmel for kontroll

Tilskudd skal forvaltes i henhold til Reglement av 12. desember 2003 nr. 1938 for økonomistyring i staten (Økonomireglementet).

Hjemmelen for kontroll med forvaltningen av de økonomiske virkemidlene følger av Økonomireglementet § 15. Bestemmelsen omhandler kontroll av underliggende virksomheter og andre som utøver forvaltningsmyndighet, samt tilskuddsmottakere. Første ledd sier følgende:

«Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14.»

Økonomireglementet § 14 har bestemmelser om at alle virksomheter skal ha systemer og rutiner som sikrer kontroll med midlene.

Kontrolloppgavene er delegert til Fylkesmannen i Virksomhets- og økonomiinstruksen.

4 Kontrollmetodikk

Linn Marstrander ved Fylkesmannen i Troms og Finnmark korresponderte per e-post med Karasjok kommune i forkant av kontrollen, og det ble avtalt kontrollbesøk den 24.09.19. Karasjok kommune ble varslet om kontrollen i brev av 06.09.19. I brevet ble det blant annet redegjort for tidspunkt for forvaltningskontrollen, bakgrunnen for kontrollen, og kontrollens omfang.

Det ble gjennomført kontroll av landbruksforvaltningen i Karasjok kommune, den 24.09.19. Kontrollen ble gjennomført av Fylkesmannen i Troms og Finnmark ved Linn Marstrander, som var kontrollleder, Anne Kristine Guttormsen og Tom Andreas Hætta. Fra Karasjok kommune deltok Nils Aslak Boine, som er landbruksrådgiver og leder for avdelingen plan, teknisk, miljø og næring, Kristin Norbye-Bekkelund.

Vi startet kontrollen med et innledende møte. Deretter tok vi for oss tilskuddsordningen som skulle kontrolleres. Kontrollen rettet seg spesielt mot forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Først hadde vi en generell samtale omkring produksjonstilskuddsordningen. Deretter gjennomgikk vi Karasjok kommunes saksdokumenter som har dannet grunnlag for innvilgede vedtak og utbetalinger i saker om produksjonstilskudd.

Etter at samtalen og gjennomgangen av saker var gjennomført, hadde Fylkesmannen i Troms og Finnmark et internt møte. Det ble deretter gjennomført et avsluttende møte, hvor foreløpig funnliste ble presentert. Avslutningsvis ble funnlisten undertegnet av Nils

Aslak Boine, Kristin Norbye-Bekkelund og Linn Marstrander. Karasjok kommune og Fylkesmannen i Troms og Finnmark beholdt hvert sitt eksemplar.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark fikk fremlagt og gjennomgått det som ble etterspurt.

5 Kontrollerte områder – funn og vurderinger

I dette kapitlet blir det først, i kapittel 5.1, presentert noen begreper som brukes i rapporten. I kapittel 5.2 blir regelverket for produksjonstilskudd gjennomgått, samt avvik og merknader som ble registrert under forvaltningskontrollen.

5.1 Generelle begrepsavklaringer

Rapporten beskriver de mangler som ble avdekket i kommunens forvaltning av den kontrollerte ordningen. Manglene klassifiseres som følger:

- **Avvik** er mangel på oppfyllelse av krav til forvaltningen av ordningen som er fastsatt i eller i henhold til
  - o Reglement for økonomistyring i staten §§ 14 og 15 andre ledd
  - o Styrende dokumenter
  - o Regelverket og/eller retningslinjene for ordningen
- **Merknad** er forhold som ikke er i strid med krav, men der fylkesmannen finner grunn til å påpeke behov for forbedring.

Alle mangler på oppfyllelse av krav til forvaltningen skal klassifiseres som avvik, også når disse oppfattes som mindre alvorlig.

5.2 Produksjonstilskudd

5.2.1 Regelverk

- Forskrift av 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket
- Landbruksdirektoratets rundskriv 2018-04 og 2018-31 Saksbehandlingsrutiner ved søknad som produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid.
- Landbruksdirektoratets rundskriv 2018-05 og 2018-30 Kommentarer til reglene om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

5.2.2 Avvik 1

Kommunen har ikke kommentert i saksbehandlersystemet eStilPT der det er varselmeldinger om vanlig jordbruksproduksjon.

5.2.2.1 *Krav til forvaltningen*

For å kunne motta produksjonstilskudd må foretaket oppfylle visse grunnvilkår. Grunnvilkårene fremgår av forskriftens § 2. Et grunnleggende vilkår for å kunne motta tilskudd er at søker driver «vanlig jordbruksproduksjon».

Kommunen må gjøre en selvstendig vurdering av om vilkårene for utbetaling av tilskudd er oppfylt. Det er kommunen som har ansvar for at saken er tilstrekkelig opplyst før vedtaket treffes, jf. forvaltningsloven § 17 første ledd. Dette innebærer at saksbehandler må innhente mer informasjon fra søker der det er nødvendig.

Landbruksdirektoratets rundskriv 2018-31 Saksbehandlingsrutiner ved søknad om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket kapittel 4.1.4 (s. 18) omhandler informasjonsmeldinger. Her står det følgende: «Saksbehandler skal gjøre en vurdering av informasjonsmeldingen og avgjøre hvorvidt informasjonen har betydning for saksbehandlingen.»

I rundskrivet kapittel 4.2 står det om kontroller mot andre datasystem. Kontrollene skal gi saksbehandler informasjon for å vurdere vanlig jordbruksproduksjon.

5.2.2.2 *Faktiske forhold ved kommunens forvaltning*

Kommunen har i 2018 hatt 17 saker med ulike informasjonsmeldinger. Under kontrollen så vi på informasjonsmeldingene som går på vanlig jordbruksproduksjon, og som omhandlet sau.

Kommunen opplyser at de har vurdert alle informasjonsmeldingene. Kommunen forklarer at når foretakene får informasjonsmeldinger tar kommunen en telefonsamtale til de aktuelle foretakene. Foretakene får anledning til å forklare seg om bakgrunnen for disse informasjonsmeldingene. Kommunen har også god kunnskap om de enkelte foretakene, og vet blant annet om avlsarbeid, nye søkere, sauerase e.l.

Kommunen opplyser at de ikke har kommentert i eStil PT i 2018. De har imidlertid videreformidlet vurderingene til foretakene, som regel i møte på kommunehuset.

Under kontrollen gjorde vi stikkprøver av konkrete søkere, som bekreftet det kommunen opplyste.

5.2.2.3 *Fylkesmannens vurderinger*

Det fremgår av Landbruksdirektoratets rundskriv 2018-30 Kommentarer til forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket kapittel 2.3.1 at for at foretak som

søker om husdyrtilskudd skal oppfylle kravet til «vanlig jordbruksproduksjon» må produksjonen gi en viss avdrått.

Når kommunen saksbehandler søknader og det dukker opp informasjonsmeldinger, skal saksbehandler vurdere denne meldingen. En slik melding kan i flere tilfeller kun tas til orientering, men det er da etter en konkret vurdering av foretakets produksjon. Det kan for eksempel være at slaktevektene er lave, men at dette er begrunnet med at foretaket driver med annen sauerase enn norsk kvit sau. I andre tilfeller må det gjøres en mer inngående vurdering av foretakets drift. Det kan være at det er nødvendig at man kontakter foretaket og får en uttalelse. Slike opplysninger er relevante for saken og skal journalføres og arkiveres på sak. Det kan også være tilfeller der det er naturlig å skrive litt om denne vurderingen i vedtaksbrevet til foretaket. I alle tilfeller bør kommunen kommentere informasjonsmeldingene i saksbehandlersystemet eStilPT.

Slik vi forstår det har kommunen gjort vurderinger av informasjonsmeldingene. Fylkesmannen har inntrykk av at det er gode forklaringer for de fleste av disse informasjonsmeldingene, og at foretakene etter en konkret vurdering fra kommunen faller innenfor kravet «vanlig jordbruksproduksjon». Disse vurderingene fremkommer likevel ikke av kommunens saksbehandlersystem eller kommentarer i eStilPT.

5.2.2.4 Konklusjon

Karasjok kommune har ved informasjonsmeldingene fått en klar oppfordring om å vurdere eller foreta nærmere undersøkelser, for å kartlegge om flere foretak oppfyller grunnvilkåret om vanlig jordbruksproduksjon. Kommunen har, slik de forklarer det, gjort dette. Denne vurderingen fremkommer imidlertid ikke av kommunens eget saksbehandlersystem eller kommentarer i eStilPT.

For fremtiden er det viktig at vurderingene er sporbar i saksbehandlersystemet eStilPT eller i kommunens eget saksbehandlingssystem. Det anbefales at kommunen lager en skriftlig rutine på hvordan slike meldinger skal håndteres i fremtiden.

5.2.3 Avvik 2

Kommunen har rettet i søknader om produksjonstilskudd, slik at søker har fått mer tilskudd enn det det var søkt på.

5.2.3.1 Krav til forvaltningen

Landbruksdirektoratets saksbehandlingsrundskriv 2018-31 kapittel 6 omhandler saksbehandling og kontroll. Kapittel 6.2 slår fast at dersom søker har gitt en feilopplysning som gir en lavere utbetaling enn de faktiske forhold gir grunn for, er hovedregelen at saksbehandler ikke skal endre slik at godkjente opplysninger blir høyere enn det som er omsøkt. Unntaket er for eksempel ved åpenbare feilføringer.

Rundskrivets kapittel 10.2 omhandler tilfeller der foretaket selv melder fra om feil

utbetaling. Rundskrivet sier at der foretaket melder fra om at feil eller uteglemte opplysninger i søknaden har ført til en lavere utbetaling, vil fremgangsmåten avhenge av feilens art. Den klare hovedregelen er at en slik innvending skal behandles som en søknad om dispensasjon fra søknadsfristen, jf. forskriftens § 9. Først når det eventuelt er innvilget dispensasjon, kan de uteglemte opplysningene tas inn i søknadsgrunnlaget og nytt vedtak fattes. Unntak fra dette utgangspunktet kan gjelde i tilfeller hvor søker ved inngivelsen av søknaden har gjort en åpenbar feilføring. I slike tilfeller kan det være grunnlag for å behandle meldingen fra foretaket som en klage eller en omgjøringsbegjæring etter forvaltningsloven §§ 34 og 35.

5.2.3.2 Faktiske forhold ved kommunens forvaltning

Under kontrollen kom det frem at Karasjok kommune ved flere tilfeller har korrigert arealopplysninger i søknad om produksjonstilskudd, slik at foretaket får noe mer i tilskudd enn det det opprinnelig er søkt om.

Det kommer frem at kommunen har en formening om at dersom søker er berettiget tilskuddet, så skal han få det.

5.2.3.3 Fylkesmannens vurderinger

Kommunen skal ifølge regelverket som hovedregel ikke endre søkerens opplysninger, slik at søkeren får en høyere utbetaling enn det som er omsøkt.

5.2.3.4 Konklusjon

Fylkesmannen i Troms og Finnmark ber om at Karasjok kommune endrer sin praksis, slik at de for fremtiden ikke gir søker mer tilskudd enn det som er søkt om.

5.2.4 Avvik 3

Kommunen har gjort endringer i flere søknader, men det fremgår ikke om kommunen har vurdert om det skal avkortes eller hvorfor det ikke avkortes.

5.2.4.1 Krav til forvaltningen

Forskriften § 12 første punktum fastslår at «[d]ersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.»

Det fremgår av rundskriv 2018-30, kapittel 12, at det er et overordnet mål å sikre forsvarlig forvaltning av fellesskapets midler. Risikoen for avkorting ved feilopplysninger skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknaden. Hensikten med bestemmelsen er å bidra til at tilskuddsmottakerne opptrer innenfor det fastsatte regelverket.

Bestemmelsen er utformet som en «kan»-bestemmelse, men det klare utgangspunktet er at det skal avkortes dersom søker minst har vært uaktsom ved inngivelse av feilopplysninger, og dette har gitt eller kunne ha gitt en merutbetaling. Forvaltningen plikter i alle tilfeller å vurdere avkorting.

Bestemmelsens kjerneområde er de tilfeller hvor forvaltningen gjennom saksbehandling og kontroll (maskinell kontroll og risikobasert kontroll) oppdager feilopplysningen. Dersom foretaket selv sier fra om feilen uoppfordret, uten at forvaltningen har tatt kontakt med søker, bør ikke tilskuddet avkortes. Dersom foretaket opplyser om feilopplysningen for å unngå at den oppdages på en varslet kontroll, skal avkorting likevel vurderes.

Tilskuddsmottakerne etter forskriften er selvstendige næringsdrivende og det stilles derfor strenge krav til aktsomheten. Mottaker vil derfor sjelden kunne ha gitt feilopplysninger i aktsom god tro. Det forventes for eksempel at søker har full kunnskap om foretakets dyrehold på de aktuelle telledatoene. Tilsvarende vil det være søker som har best kunnskap om hvilke arealer som foretaket selv har drevet og høstet, hvilke som er utleid eller eventuelt ikke er i drift.

5.2.4.2 Faktiske forhold ved kommunens forvaltning

Fylkesmannen i Troms og Finnmark har gjennomgått utplukkede søknader om produksjonstilskudd for søknadsomgangen 2018. I flere av sakene som ble gjennomgått, er det gitt feilopplysninger i søknaden. Kommunen har rettet opp i disse feilopplysningene, slik at søkeren kun har fått utbetalt for det som er riktig.

I én av sakene som er gjennomgått er det gjort en grundig vurdering av avkorting. Det er her skrevet gode og beskrivende kommentarer i eStil PT. Saken gjaldt en ny søker på produksjonstilskudd. Kommunen understreket ansvaret til søker og det som var korrekte opplysninger i den konkrete saken, men kom til at det ikke skulle avkortes denne gangen.

Det synes å være kommunens holdning at søker har ansvaret. Likevel kommer kommunen i flere saker til at det ikke skal avkortes, selv om det er avdekket feilopplysninger. Kommunen skriver tidvis i vedtaksbrevene vurderingene som er gjort om avkorting. Kommunen mener at dette har en preventiv virkning. Kommunen opplyser under kontrollen at de gjør en konkret vurdering av feilutbetalt beløp og tilskuddsbeløpet i sin helhet.

5.2.4.3 Fylkesmannens vurderinger

Selv om § 12 er en «kan»-bestemmelse, er det klare utgangspunktet at det skal avkortes dersom søker minst har vært uaktsom ved inngivelse av feilopplysninger, og dette har gitt eller kunne ha gitt en merutbetaling. Forvaltningen plikter i alle tilfeller å vurdere avkorting.

Karasjok kommune har korrigert feilene i søknadene om produksjonstilskudd. Korrigeringen har avverget urettmessige utbetalinger. Kommunen har likevel ikke avkortet i disse sakene.

Ved avkorting må saksbehandler angi type avkorting og oppgi beløp eller prosentsats for avkorting. I tillegg må saksbehandler skrive en begrunnelse for avkorting. Begrunnelsen vil være synlig i vedtaksbrevet. Fylkesmannen i Troms og Finnmark har inntrykk av at kommunen kan bli bedre på å skrive slike begrunnelser, og tydeliggjøre grunnene for sin vurdering både i saksbehandlersystemet og i vedtaksbrevet til søker.

5.2.4.4 Konklusjon

Det er gitt feilopplysninger i søknad om produksjonstilskudd, i flere av de gjennomgåtte sakene. Karasjok kommune har ikke avkortet, men kommunen mener det er gjort en vurdering av om det skal avkortes i disse sakene.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark forventer at Karasjok kommune skjerper sine rutiner der de kommer over feilopplysninger i søknaden, der søker minst har vært uaktsom ved inngivelse av disse og dette har gitt eller kunne ha gitt en merutbetaling. I slike tilfeller er det klare utgangspunkt at kommunen skal avkorte i produksjonstilskuddet. Kommunen må i alle tilfeller vurdere avkorting i tilskuddet.

5.2.5 Avvik 4

Det er avdekket avvik mellom areal i gårdskart og Landbruksregisteret, på landbrukseiendommer hvor det søkes om produksjonstilskudd.

5.2.5.1 Krav til forvaltningen

Det fremgår av rundskriv 2018-31 kapittel 4.3 om arealgrunnlag og arealkontroll, at Landbruksregisteret er kontrollkilden for alt areal som ligger til grunn for utmåling av produksjonstilskudd. Hvis det ikke er oppdaterte arealtall for en eiendom i Landbruksregisteret, vil kontrollgrunnlaget for tilskuddet være feil. Hva som er registrert av areal på en eiendom, er et resultat av det arbeidet kommunen har gjort for å få korrekte og oppdaterte arealtall inn i Landbruksregisteret. Derfor er det viktig at kommunen ajourfører arealressurskartet AR5, og sørger for at oppdaterte arealtall fra jordregister blir lest inn i Landbruksregisteret.

5.2.5.2 Faktiske forhold ved kommunens forvaltning

Kommunen opplyser under kontrollen at de ser på meldingene de får i eStil PT, vedrørende feil på areal. Deretter sammenlikner de med gårdskart og Landbruksregisteret, for å se hva som er riktig. Kommunen opplyser også at de går inn i Matrikkelen og ser på totalarealet.

Der det er feil i FeFos¹ arealer, ber kommunen foretaket om å kontakte FeFo for å få det i orden. Det er noen få tilfeller i kommunen der ikke alt arealet ligger hos FeFo, men der noe areal går utfor grensene som er satt. Sakene skaper mye ekstra arbeid for kommunen.

Når det gjelder ajourhold av AR5 og oppdatering av Landbruksregisteret, opplyser kommunen at dette er tid- og ressurskrevende. Kommunen opplyser at de ikke har hatt vesentlige endringer.

Under kontrollen så vi på utplukkede landbrukseiendommer i Karasjok kommune hvor det søkes om produksjonstilskudd. Det var flere eksempel på at det var avvik mellom Landbruksregisteret og gårdskart, og opplysninger oppgitt i søknad om produksjonstilskudd.

Det var blant annet feil i gårdskartet på eiendom med gårds- og bruksnummer 16/9. Arealet på eiendom 16/9 er for det meste ikke klassifisert. Ser man på flyfoto synes det å være mye dyrket jord her. Grensene synes heller ikke å være riktige. I Landbruksregisteret er det registrert 47 dekar fulldyrket eng på eiendommen. Kommunen opplyser også at de har vært på kontroll og målt opp arealet der til 47 dekar fulldyrket eng. Foretaket som søkte om produksjonstilskudd på dette arealet i 2018, opplyste også om 47 dekar fulldyrket eng. Dette er også gjort for søknadsomgangen 2019.

Kommunen hadde flere areal hvor Fylkesmannen i sine forberedelser hadde avdekket feil i gårdskart. Vi gikk ikke nærmere inn på disse.

5.2.5.3 Fylkesmannens vurderinger

Landbruksregisteret er kontrollkilden for alt areal som ligger til grunn for utmåling av produksjonstilskudd. Gårdskartet viser arealressurser og arealtall for en enkelt landbrukseiendom. Gårdskartet viser både eiendomsgrensene for landbrukseiendommen og grensene mellom ulike arealtyper i AR5.

I år som i fjor er det gjennomført massivoppdatering av arealtall i Landbruksregisteret. Det er arealtallene i Gårdskart som blir lest inn i Landbruksregisteret. Av denne grunn er det viktig å ha AR5 i orden.

For en god forvaltning av areal- og kulturlandskapstilskudd er det avgjørende at det er samsvar mellom disse kontrollkildene. Årlige rettinger i Landbruksregisteret skaper mye ekstraarbeid for kommunen. I tillegg skaper disse feilene årlige problemer for søker av produksjonstilskudd.

Manglende samsvar mellom opplysninger gitt i søknad om produksjonstilskudd i jordbruket og gårdskartet/Landbruksregisteret for den aktuelle landbrukseiendommen,

---

¹ Finnmarkseiendommen Finnmarkkuopmodat

kan indikere at det er avgitt feilopplysninger. Avgitte feilopplysninger kan føre til avkorting i tilskuddet.

5.2.5.4 Konklusjon

Det er funnet avvik mellom søknad om produksjonstilskudd, Landbruksregisteret og gårdskart, for flere landbrukseiendommer i Karasjok kommune.

Fylkesmannen ber kommunen om en redegjørelse av deres oppfølging for å sikre at alle landbrukseiendommer har korrekt arealtall i Landbruksregisteret og gårdskart.

5.2.6 Merknad 1

Kommunen har ikke en plan for risikobasert kontroll.

5.2.6.1 Krav til forvaltningen

Det følger av Landbruksdirektoratets rundskriv 2018-31 kapittel 5.2.1 at kommunen bør ha et skriftlig dokument med sin plan for risikobasert kontroll av søknadene. I dette dokumentet skal vurderingene og prioriteringene som ligger til grunn for utvalget av søknader til årets kontroll, beskrives. Planen skal lages før søknadsomgangen starter.

Det står videre at dokumentet må beskrive hvilke deler av produksjons- og avløsertilskuddet som anses å ha størst generell risiko i egen kommune. Kommunen bør også legge inn konkrete risikoindikatorer som saksbehandler må være oppmerksom på i saksbehandlingen sin, og eventuelle foretak man er oppmerksom på fra tidligere søknadsomganger som bør følges opp.

5.2.6.2 Faktiske forhold ved kommunens forvaltning

Under kontrollen kom det frem at kommunen foretar en risikovurdering før utplukk av foretak til kontroll. Kommunen ser på flere faktorer i den forbindelse. De opplyser at de årlig kontrollerer minst to foretak, noe som er tilstrekkelig for kravet om kontroll av minst 10 prosent av foretakene som har søkt tilskudd per år.

Kommunen opplyser at de følger rundskrivene og saksbehandlingsrutinene som fremkommer der, når det gjelder utplukk av foretak til kontroll. Kommunen har imidlertid ingen skriftlig plan for risikovurderingen som er gjort.

5.2.6.3 Fylkesmannens vurderinger

I rundskrivet det er referert til ovenfor står det at kommunen bør ha et skriftlig dokument med sin plan for risikobasert kontroll av søknadene.

Reglement for økonomistyring i staten har imidlertid krav til kontroll av tilskuddsordninger der kommunen har vedtaksmyndighet. Punkt 6.3.8.1 i bestemmelser om økonomistyring i staten sier følgende: «For å sikre korrekt saksbehandling, skal

tilskuddsforvalteren ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler, jf. pkt. 2.4 om internkontroll.»

Ettersom Landbruksdirektoratets rundskriv kun sier at kommunen bør ha et skriftlig dokument, har vi kommet til at vi kategoriserer dette funnet som en merknad. Vi ønsker likevel å være tydelig på at kommunen, for fremtiden, skal ha en skriftlig plan for sin risikobaserte kontroll.

Det påpekes i den sammenheng at Landbruksdirektoratets rundskrivet er noe endret for søknadsomgangen 2019.

For fylkesmannen i Troms og Finnmark

Berit Nergård Nyre
landbruksdirektør

Linn Marstrander
seniorrådgiver